

DOI 10.24144/2077-6594.4.1.2022.277075
УДК 616.21:314.1“366”(1-32)

Сміянов В.А., Ємець Т.В.

**Концептуальні підходи
до забезпечення населення
з хворобами вуха, горла та носа
медичною допомогою
на регіональному рівні
в повоєнний період**

Сумський державний університет, м. Суми, Україна

Smiyanov V.A., Yemets T.V.

**Conceptual approaches
to providing the population
with diseases of the ear, throat and nose
with medical care at the regional level
in the post-war period**

Sumy State University, Sumy, Ukraine

vladlor60@ukr.net, tanja-s2008@ukr.net

Вступ

Хвороби вуха, горла та носа негативно впливають на загальний стан здоров'я населення та складають значну частку в структурі захворюваності та поширеності хвороб серед населення України [1,2]. При цьому необхідно відмітити, що на здоров'я населення країни негативно вплинула війна проти російської агресії [3,4].

На цьому фоні продовжує проводитися реформа системи охорони здоров'я країни із формуванням госпітальних округів з використанням новим для країни методичних підходів до формування мережі закладів охорони здоров'я та визначення їх функцій [5].

Мета: розробити концептуальні підходи до забезпечення населення з хворобами вуха, горла та носа на регіональному рівні в повоєнний період.

Матеріали та методи

Матеріали дослідження: законодавча база, дані наукової літератури, результати попередніх особистих досліджень. Матеріали дослідження: структурно-логічного аналізу. Базою дослідження стала Сумська область, яка знаходиться в зоні активних бойових дій.

Результати дослідження та їх обговорення

Розробка концептуальних підходів до забезпечення населення з хворобами вуха, горла та носа на регіональному рівні в повоєнний період медичною допомогою базувалася на рішенні наступних задач:

- населення регіону з хворобами вуха, горла та носа, незалежно від місця проживання та економічного статусу, повинно отримувати доступну та якісну медичну допомогу;

- медична допомога в державних та комунальних закладах охорони здоров'я має бути для хворих безоплатною;

- рівень медичної допомоги має відповідати стану хворої людини;

- населення повинно мотивовано відповідального відноситися до збереження та зміцнення особистого здоров'я;

- мережа закладів охорони здоров'я та їх ресурсів має розвиватися з урахуванням медико-демографічної та економічної ситуації в країні із забезпечення ефективного використання економічних, кадрових та матеріально-технічних ресурсів;

- забезпечення населення з хворобами вуха, горла та носа доступною та якісною медичною допомогою повинно відповідати стратегії розвитку охорони здоров'я в країні на сучасному етапі її розвитку.

Концептуальні підходи ґрунтуються на сучасних засадах реформування системи охорони здоров'я з впровадженням програми державних гарантій медичної допомоги при зміні функціонально-організаційних підходів до формування мережі та структури закладів охорони здоров'я в рамках формування госпітальних округів та створення для України лікарень нового типу з підвищенням рівня відповідальності медичних працівників за надання медичної допомоги у відповідності до галузевих стандартів.

Таким чином, основною метою розробки концептуальних підходів до оптимізації системи медичної допомоги населенню на регіональному рівні яке має хвороби вуха, горла та носа визначено забезпечення населення з визначеною патологією доступною, якісною комплексною медичною допомогою при ефективному та раціональному використанні наявних ресурсів (рис.).

Принципово новим є між секторальний підхід до рішення поставлених завдань з включенням в єдину систему: системи громадського здоров'я, системи первинної медико-санітарної допомоги на засадах загальної лікарської практики-сімейної медицини, системи спеціалізованої медичної допомоги з активним залученням до рішення даної задачі створених територіальних громад.

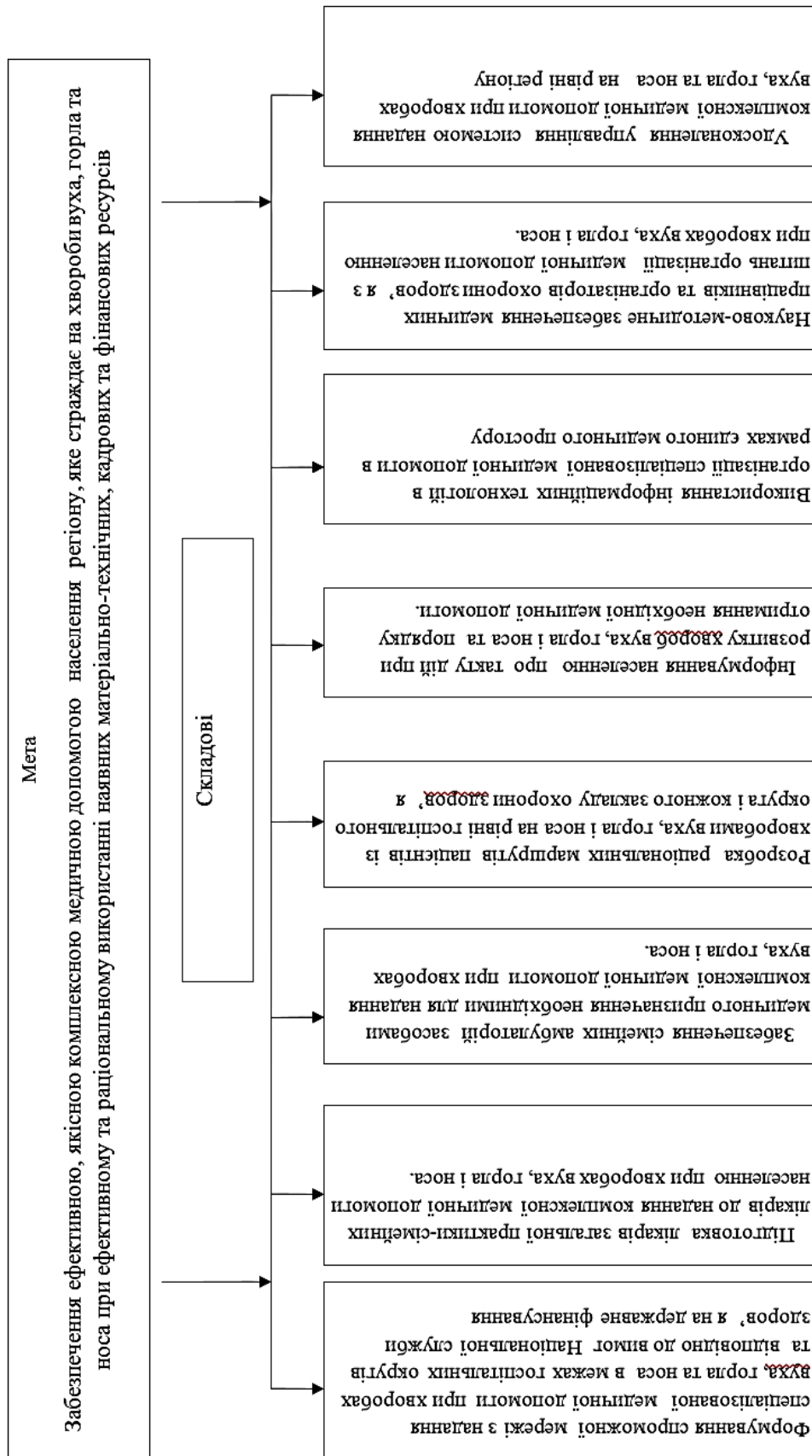

Рис. Концептуальні підходи до удосконалення організації медичної допомоги населенню на рівні регіону із хворобами вуха, горла та носа

Важливим напрямком забезпечення ефективної діяльності служби є:

- використання інформаційних технологій в організації спеціалізованої медичної допомоги в рамках єдиного медичного простору на території госпітального округу, що дозволить оптимізувати процеси статистичного обліку діяльності отоларингологічної служби, оперативно вирішувати проблеми та планувати її розвиток;

- удосконалення управління системою надання комплексної медичної допомоги при хворобах вуха, горла та носа на рівні регіону з розробкою регіональної науково-організаційної системи з визначенням суб'єкту та об'єкту управління, їх функцій та оперативних і стратегічних методів управління.

З метою практичного впровадження запропонованих концептуальних підходів до удосконалення організації медичної допомоги населенню на рівні регіону із хворобами вуха, горла та носа необхідно провести наступні організаційні заходи.

1. Проводити інформаційно-комунікативну роботу серед населення регіону з залученням ЗМІ та інтернет-мережі зі створенням спеціального сайту щодо хвороб вуха, горла та носа та їх профілактики.

2. Розробити та затвердити раціональні клінічні маршрути пацієнтів, що проживають в різних районах регіону в залежності від місця та способу звернення за медичною допомогою, а також стану пацієнта.

3. Проводити активну комунікативну роботу по формуванню у населення мотивованого відповідального ставлення до особистого здоров'я.

4. Забезпечити підготовку лікарів загальної практики-сімейних лікарів із формування у них теоретичних компетенцій та практичних навичок з надання медичної допомоги населенню при хворобах вуха, горла та носа.

5. Забезпечити сімейні амбулаторії засобами медичного призначення, які необхідні для надання в тому числі ургентної медичної допомоги при хворобах вуха, горла та носа.

Перспективи подальших досліджень пов'язані із обґрунтуванням регіональної системи медичної допомоги населенню при хворобах вуха, горла та носа.

Висновки

Концептуальні підходи до забезпечення населення з хворобами вуха, горла та носа на регіональному рівні в повоєнний період базуються на законодавчій базі України з подальшого проведення реформи охорони здоров'я та потребах населення в медичній допомозі з формуванням у населення мотивовано відповідального ставлення особистого здоров'я. Розробка системи медичної допомоги при хворобах вуха, горла та носа на регіональному рівні, яка базується на запропонованих концептуальних підходах дозволить забезпечити населення доступною та якісною медичною допомогою.

Література

1. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2017. – 516 с.
2. Характеристика стану здоров'я населення та системи охорони здоров'я. 2015 рік. Київська область / Г. О. Слабкий, О. Ф. Глушаниця, П. М. Лисенко, В. Г. Слабкий ; ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2016. – 51 с.
3. Миронюк І.С., Слабкий Г.О., Щербінська О.С., Білак-Лук'янчук В.Й. Наслідки війни з російською федерацією для громадського здоров'я України. Репродуктивне здоров'я жінки. №8 (63)/2022. – С. 26-31.
4. Mironyuk Ivan, Slabkiy Hennadiy, Bilak-Lukianchuk Victoria, Lopit Victor. The impact of the war with Russia on the medical and demographic situation in Ukraine (Вплив війни з рф на медико-демографічну ситуацію в Україні). Zbornik z IX. Medzinárodnej vedeckej konferencie, Humanitárna pomoc pre Ukrajinu a intervencie (skúsenosti) profesionálnych a dobrovoľníckych tímov s utečencami z Ukrajiny, Michalovce 11 November 2022. P.186-194.
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги. Закон України від 1 липня 2022 року, № 2347-IX. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-20#Text>. – Назва з екрану.

References

1. Shchorichna dopovid' pro stan zdorov'ya naseleण्या, sanitarno-epidemichnu sytuatsiyu ta rezul'taty diyal'nosti systemy okhorony zdorov'ya Ukrayiny. 2016 rik / MOZ Ukrayiny, DU «UISD MOZ Ukrayiny». – Kyiv, 2017. – 516 s.
2. Kharakterystyka stanu zdorov'ya naseleण्या ta systemy okhorony zdorov'ya. 2015 rik. Kyivs'ka oblast' / H. O. Slabkiy, O. F. Hlushanytsya, P. M. Lysenko, V. H. Slabkiy ; DU «UISD MOZ Ukrayiny». – Kyiv, 2016. – 51 s.
3. Myronyuk I.S., Slabkiy H.O., Shcherbins'ka O.S., Bilak-Luk'yanchuk V.Y. Naslidky viyny z rosiys'koyu federatsiyeyu dlya hromads'koho zdorov'ya Ukrayiny. Reproduktyvne zdorov'ya zhinky. №8 (63)/2022 – S. 26-31.
4. Mironyuk Ivan, Slabkiy Hennadiy, Bilak-Lukianchuk Victoria, Lopit Victor. The impact of the war with Russia on the medical and demographic situation in Ukraine (Vplyv viyny z rf na medyko-demohrafichnu sytuatsiyu v Ukrayini). Zbornik

z IX. Medzinárodnej vedeckej konferencie, Humanitárna pomoc pre Ukrajinu a intervencie (skúsenosti) profesionálnych a dobrovoľníckych tímov s utečencami z Ukrajiny, Michalovce 11 November 2022. P.186-194.

5. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny shchodo udoskonalennya nadannya medychnoyi dopomohy. Zakon Ukrayiny vid 1 lypnya 2022 roku, № 2347-IX. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-20#Text>. – Nazva z ekranu.

Дата надходження рукопису до редакції: 14.11.2022 р.

Мета: розробити концептуальні підходи до забезпечення населення з хворобами вуха, горла та носа на регіональному рівні в повоєнний період.

Матеріали та методи. Матеріали дослідження: законодавча база, дані наукової літератури, результати попередніх особистих досліджень. Матеріали дослідження: структурно-логічного аналізу. Базою дослідження стала Сумська область, яка знаходиться в зоні активних бойових дій.

Результати. Концептуальні підходи до забезпечення населення з хворобами вуха, горла та носа на регіональному рівні в повоєнний період базуються на законодавчій базі України з подальшого проведення реформи охорони здоров'я та потребах населення в медичній допомозі з формуванням у населення мотивовано відповідального ставлення особистого здоров'я;

Висновки. Розробка системи медичної допомоги при хворобах вуха, горла та носа на регіональному рівні, яка базується на запропонованих концептуальних підходах дозволить забезпечити населення доступною та якісною медичною допомогою.

Ключові слова: хвороби вуха, горла та носа, медична допомога, забезпечення, повоєнний період, концептуальні підходи.

Aim: to develop conceptual approaches to providing the population with diseases of the ear, throat and nose at the regional level in the post-war period.

Materials and methods. Research materials: legislative framework, data of scientific literature, results of previous personal research. Method of structural-and-logical analysis was applied in the course of research. Sumy region, which is located in the zone of active hostilities was the base of the study.

Results. Conceptual approaches to providing the population with diseases of the ear, throat and nose at the regional level in the post-war period are based on the legislative framework of Ukraine for the further implementation of health care reform and the needs of the population in medical care with the formation of a motivated responsible attitude to personal health among the population.

Conclusions. The development of a system of medical care for diseases of the ear, throat and nose at the regional level, which is based on the proposed conceptual approaches, will provide the population with affordable and high-quality medical care.

Key words: diseases of the ear, throat and nose, medical care, provision, post-war period, conceptual approaches.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Conflicts of interest: absent.

Відомості про авторів

Сміянов Владислав Анатолійович – д.мед.н., професор, Сумський державний університет, завідувач кафедри громадського здоров'я.
vlador60@ukr.net.

Смець Тетяна Василівна – Сумський державний університет, аспірант.
tanja-s2008@ukr.net.